

АКТУАЛЬНИЙ СТАН І КОРОТКОСТРОКОВІ ПРІОРИТЕТИ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХІДНОЇ АЗІЇ

***Анотація.** Проаналізовано актуальний стан та визначено короткострокові пріоритети двосторонніх відносин України з країнами Східної Азії (Північної і Південної), як важливого перспективного регіону спрямування зусиль зовнішньої політики України в умовах продовження фінансово-економічної кризи на Євро-Атлантичному просторі.*

Ключові слова: Північно-Східна Азія, Південно-Східна Азія, двосторонні відносини, короткострокові пріоритети, торгово-економічна співпраця.

***Аннотация.** Проанализировано актуальное состояние и определены краткосрочные приоритеты двусторонних отношений Украины со странами Восточной Азии (Северной и Южной), как важного перспективного региона направления усилий внешней политики Украины в условиях продолжающегося финансово-экономического кризиса на Евро-Атлантическом пространстве.*

Ключевые слова: Северо-Восточная Азия, Юго-Восточная Азия, двусторонние отношения, краткосрочные приоритеты, торгово-экономическое сотрудничество.

***Annotation.** Actual state is analyzed and short term priorities are defined of the bilateral relations of Ukraine with countries of East Asia (Northern and Southern) as an important and perspective region for directing of Ukraine's foreign policy affords in the conditions of current financial and economic crisis in the Euro-Atlantic area.*

Key words: North-East Asia, South-East Asia, bilateral relations, short-term priorities, trade and economic cooperation.

Східно-Азійський регіон (САР) є сьогодні третім за значенням і масштабами інтеграційних процесів, після Європи та Північної Америки, регіоном світу. Динамізм економічного розвитку, активного політичного діалогу між регіональними та позарегіональними державами, як на двосторонньому рівні, так і в рамках багатосторонніх форумів посилюють тенденцію виведення САР на рівень головного центру світового економічного і політичного тяжіння, двигуна розвитку світової цивілізації, подібно тому, як у попередні часи таким центром була Європа. Регіон приваблює сьогодні як світовий центр найбільшого економічного зростання, що випереджає інші регіони за темпами розвитку та упровадження провідних технологій [1].

До складу САР входять азійські країни басейну Тихого океану, що, у свою чергу, групуються в рамках двох субрегіонів: Північно-Східної Азії та Південно-Східної Азії. В регіоні знаходяться потужні в політичному, економічному та військовому планах держави, серед яких Китай, Японія, Південна Корея а також об'єднання АСЕАН вважаються регіональними і світовими центрами політичного впливу. Згідно з даними аналізу відомої консалтингової компанії PwC [2], якою було проведено аналіз розвитку економік світу у 2012-2013рр., ключовою тенденцією сьогодні є те, що „ринки країн що розвиваються демонструють небачене раніше зростання”. У 2012-2015рр. найбільше зростання ВВП демонструватимуть 7 Азійських держав, серед яких 4 Східно-Азійські: В'єтнам, Індонезія, Китай і Малайзія. Швидкий розвиток регіону пояснюється такими конкурентними перевагами: низька вартість робочої сили, високий рівень накопичень, форсована індустріалізація, інвестиції у людський ресурс, експортна орієнтація виробництва[3]. Незважаючи на ці переваги та привабливі сторони регіону рівень практичної співпраці України з його країнами не може задовольняти актуальні потреби нашої держави, зокрема, враховуючи продовження гострої економічної кризи, як в самій державі, так і серед основних її торгово-економічних партнерів у Європі.

Для більшості держав Східної Азії, Україна сьогодні не є серйозним партнером. Українські інвестиції до економік країн регіону практично відсутні. Наша держава не є помітним фактором в економіці регіону, так само, як і регіон, за виключенням окремих країн (Китай, Японія та Південна Корея), не є вагомим фактором в економіці нашої держави. Сьогодні практично відсутня виробнича кооперація, у початковому стані перебуває інвестиційна співпраця України зі східно-азійськими партнерами. Реальний інтерес до Східної Азії виявляють лише українські експортери сировини, мінеральних добрив та металургійної продукції. Україна, насамперед, з огляду на свою географічну віддаленість та поза регіональність не бере участі в інтеграційних процесах в Східній Азії. Крім того, нашої державі бракує ґрунтовного концептуального підходу, стратегії та осмисленої політики стосовно цього регіону. Бракує також розуміння реальних національних інтересів і визначення пріоритетів державної політики щодо Східної Азії [4]. У цьому зв'язку, перед Україною та її зовнішньополітичною службою наразі мають стояти завдання посилення впливу, активізації зовнішньої політики, політичної та економічної присутності в регіоні, що неможливо без розробки відповідних державних перспективних програм, планів і стратегій розвитку співробітництва з його країнами.

Серед країн **Північно-Східної Азії** у 2012р. найбільш динамічно продовжували розвиватися відносини України з Китайською Народною Республікою (КНР), Японією та Республікою Корея.

Співробітництво України з КНР [5,6]. Сьогодні Китай є найбільшим світовим експортером і другою (після США) економікою у світі. Між Україною та КНР декларуються *відносини стратегічного партнерства*, що закріплено сторонами у Спільній декларації, укладеній 20 червня 2011р. за підсумками державного візиту Голови КНР Ху Цзіньтао в Україну. Створено розгалужену договірно-правову базу українсько-китайських відносин, яка складається сьогодні з понад 170 документів.

Фундаментальними підставами для активного поглиблення українсько-китайського діалогу є взаємна зацікавленість у розвитку торгово-економічного, наукового, військово-технічного та гуманітарного співробітництва, відсутність проблемних питань у відносинах, близькість позицій щодо актуальних міжнародних проблем. У 2012р. було продовжено діалог на найвищому рівні. 27 березня під час Саміту з питань ядерної безпеки в Сеулі відбулася зустріч Президента України В.Януковича з Головою КНР Ху Цзіньтао. Упродовж року зусилля сторін спрямовувались на реалізацію домовленостей, досягнутих в ході державного візиту Голови КНР до Києва попереднього року, зокрема, щодо реалізації положень Декларації про стратегічне партнерство.

В середині листопада 2012р. в ході 18-го з'їзду Комуністичної партії Китаю (КПК) відбулася передача влади «п'ятому поколінню» китайських лідерів. Новим Головою КПК був обраний Сі Цзіньпін, який з 14 березня 2013р. обійняв також посаду Голови КНР. Змінився склад ЦК КПК та її Політбюро, а 14-15 березня призначений новий Глава Уряду Лі Кецянь і обраний Глава Парламенту країни Чжан Децзян [7]. 16 березня Парламентом країни було затверджено новий склад Уряду. Відбулася також ротація керівного складу МЗС Китаю, формується нова зовнішньо-політична доктрина країни, спрямована на «велике відродження китайської нації». Відповідно до Конституції КНР, «п'яте покоління» її керівників протягом наступних десяти років перебуватимуть при владі. Така „ротаційна” зміна керівництва країни ставить перед Україною та її дипломатичною службою перспективне завдання налагодження та розвитку контактів з новим керівництвом МЗС, а також керівників нашої держави з новою політичною елітою „Піднебесної”. Важливим завданням є забезпечення наповнення задекларованого стратегічного партнерства конкретним практичним змістом. Черговим кроком на шляху до його реалізації має стати підписання Програми розвитку українсько-китайських відносин стратегічного партнерства на 2013-2017 рр.

За інформацією західних ЗМІ [7], у вересні 2012р. на озброєння ВМФ Китаю поступив перший авіаносець „Ляонін”, що є переоснащеним радянським авіанесучим крейсером „Варяг”, збудованим на українських суднобудівельних заводах в кінці 80-х рр. минулого століття і проданим Китаю. 25 листопада 2012р. китайський винищувач J-15 вперше здійснив посадку на палубу „Ляоніна”, що відкриває принципово нові можливості КНР, як великої морської держави. Таким чином, завдяки військово-технічній співпраці з Україною, Китай став 10-ю країною світу, на озброєнні ВМФ яких є авіаносці¹.

КНР посідає перше місце серед торговельних партнерів України в Східно-Азійському регіоні. За даними Держстату України [8], за січень-жовтень 2012р. обсяги торгівлі товарами склали 8 млрд.дол.США (збільшення у порівнянні з аналогічним періодом 2011р. на 19,5%). При цьому, експорт товарів з України до Китаю склав 1,5 млрд.дол.(зменшення на 10,2%), імпорт китайських товарів - 6,5 млрд.дол.(збільшення на 29,5%). Негативне сальдо для України за цей період склало 5 млрд.дол.США. Головними позиціями українського *експорту* до Китаю є: руди і шлаки (81,7%); продукція хімічної промисловості (4,2%); жири та олія (3,9%); машини та устаткування (3,7%). Основні товари *імпорту* до України: машини, устаткування та механізми (35%); текстиль (11,4%); взуття, головні убори, парасолі (8,9%); неблагородні метали та вироби (8,7%); пластмаси і каучук (7,1%); промислові товари (6,6%); продукція хімічної промисловості (5,2%); вироби з каміння, гіпсу, цементу (3,8%); засоби наземного, повітряного та водного транспорту (3,3%). Якщо у 2011р. товарообіг України з Китаєм вперше перевищив 10 млрд.дол.США, то до 2015р. поставлено амбітне завдання довести його до 20 млрд.дол.

Вельми перспективною уявляється співпраця в інвестиційній сфері, насамперед щодо секторів сільського господарства, енергетики, будівництва, зокрема будівництва залізниці Київ-Бориспіль за проектом „Повітряний експрес” [9]. Як відомо, Китай має найбільший у світі золотовалютний резерв – понад 2 трлн.дол.США. Проте, на 1 жовтня 2012р. китайські компанії інвестували в економіку України 18,8 млн.дол., зокрема у такі сфери: промисловість (42,4%, 7,97 млн.дол.); торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів (15,4%, 2,9 млн.дол.); сільське господарство, мисливство, лісове господарство (7,4%, 1,39 млн.дол.); будівництво (7,0%, 1,31 млн.дол.); діяльність готелів та ресторанів (1,2%, 0,27 млн.дол.); транспорт та зв'язок (3,5%, 0,7 млн.дол.); операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг, послуги (21,6%, 4,06 млн.дол.). Інвестиції з України до КНР становили лише 886,0 тис.дол.США, що складає менше 1,0 % від загального обсягу інвестицій з України до країн світу.

11 вересня 2012р. у Києві відбулося підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Державним агентством водних ресурсів України та Міністерством водних ресурсів КНР за участі керівників зазначених відомств двох країн. Під час перебування офіційної делегації КНР китайські та українські фахівці ознайомились із розвитком водогосподарських галузей двох країн, оглянули вітчизняні гідротехнічні споруди, обмінялися досвідом роботи.

¹ Лише США та Італія мають більше авіаносців ніж Китай (11 і 2). Ще 7 країн (Бразилія, Велика Британія, Індія, Іспанія, Росія, Таїланд, Франція) мають по одному.

Серед пріоритетних галузей українсько-китайського співробітництва слід відзначити: нафтогазову і ядерну енергетику, будівництво енергетичних об'єктів, науково-технічну, високотехнологічну та інноваційну, а також промислове освоєння результатів наукових досліджень [10]. У 2012 р. продовжувала роботу *Міжурядова Комісія зі співробітництва між Україною та КНР*, у рамках якої було створено низку *профільних Підкомісій*, зокрема: - *З науково-технічного співробітництва*, пріоритетними напрямками визначено: енергоефективність, авіабудування, суднобудування, природокористування, розвиток аерокосмічних, інформаційних та комунікаційних технологій, підготовку молодих науковців. Перше засідання Підкомісії з НТС відбулося 3 липня 2012р. у Пекіні за участі делегацій двох країн на чолі з Першим заступником Голови Держагентства з питань науки, інновацій та інформатизації України та Заступником Міністра науки і технологій КНР. В ході засідання затверджено Програму науково-технічного співробітництва на 2013-2014рр., яка передбачає реалізацію низки проєктів між науково-дослідними та освітніми установами двох країн; - *Зі співпраці в космічній галузі*, в рамках діяльності якої продовжувалось виконання Програми співпраці з дослідження та використання космічного простору в мирних цілях на 2011-2015рр. У липні 2012р. Робоча група експертів двох країн обговорила питання реалізації та внесення доповнень до Програми, нову редакція якої затверджено під час другого засідання Підкомісії 14 жовтня 2012р. у Пекіні за участі керівників космічних відомств України та Китаю; - *Зі співпраці в галузі освіти*, перше засідання якої відбулося 28 лютого 2012р. в КНР. Затверджено План першочергових заходів співпраці у сфері освіти на 2012-2014рр., підписано відповідну оновлену міжвідомчу Угоду. В університетах України сьогодні функціонує 4 Інститути Конфуція, де вивчаються китайська мова та культура; - *Зі співпраці у галузі медицини*, перше засідання якої відбулося 11 травня 2012р. у Києві. Обговорювалися питання співпраці у сфері охорони здоров'я, друге засідання планується присвятити традиційній китайській медицині. Китайські фахівці проведуть лекції у вищих медичних навчальних закладах України, планується створення лікувально-діагностичного Центру китайської медицини. З метою налагодження співпраці у протидії фальсифікації ліків, 17 травня 2012р. підписано Меморандум про взаєморозуміння між Державною службою України з лікарських засобів та відповідною службою КНР.

Враховуючи зміну поколінь керівництва Китаю, що відбулася в кінці 2012р. – на початку 2013р., поточний рік має стати ключовим для України з точки зору важливості налагодження контактів з представниками «п'ятого покоління» китайських лідерів, відстеження політичних процесів в КНР, можливих змін політичного курсу та подальших економічних реформ в країні. Для обох сторін актуальним є наповнення задекларованого стратегічного характеру партнерства конкретним практичним змістом співробітництва в широкому спектрі галузей, що становлять взаємний інтерес. Головним пріоритетом тут має стати інвестиційна і торгово-економічна співпраця з огляду на наявний величезний потенціал на цих напрямках.

Співробітництво України з Японією [11,12]. Третя за обсягом ВВП країна у світі - Японія розглядає Україну як велику та важливу східно-європейську державу, з огляду на її геополітичне становище, значні ресурси, склад та кваліфікацію населення. Існує взаємна зацікавленість у розвитку співпраці у сферах торгівлі та інвестицій, науки та нових технологій, розвитку інфраструктури, промисловості, сільського господарства та енергозберігаючих технологій. Близькість позицій щодо багатьох актуальних міжнародних проблем і відсутність проблемних моментів у відносинах сприяють ефективній реалізації значного потенціалу українсько-японського двостороннього співробітництва та закладають міцний фундамент для плідного розвитку усього комплексу взаємин.

У 2012р. сторони продовжили роботу з реалізації низки домовленостей, досягнутих під час державного візиту Президента України В.Януковича до Японії у січні 2011р.

Додаткового імпульсу набула українсько-японська міжпарламентська співпраця, 7-11 березня відбувся офіційний візит Голови Верховної Ради України В.Литвина до Японії, метою якого було: активізація міжпарламентських відносин, обговорення широкого кола питань політичного та економічного співробітництва, демонстрація солідарності та підтримки у зв'язку з річницею цунамі та аварії на атомній станції "Фукусіма-1". У ході перебування в Токіо відбулися: аудієнція В.Литвина з Кронпринцем Нарухіто, зустріч з Прем'єр-міністром Японії Й.Нода та переговори зі Спікером Палати представників Т.Йокоміті, Головою Палати радників Парламенту К.Хірата, Головою японської парламентської Асоціації дружби "Японія-Україна", Міністром охорони навколишнього середовища та запобігання аваріям, Міністром з питань адміністрування в атомній енергетиці, іншими офіційними особами та представниками місцевого бізнесу.

Українська парламентська делегація відвідала префектури Фукусіма та Міягі, де відбулися зустрічі з Губернатором та представниками Агентства з атомної і промислової безпеки Японії. В.Литвин оглянув АЕС «Фукусіма-1» і відвідав райони, що постраждали від землетрусу та цунамі, а також взяв участь у церемонії вшанування пам'яті загиблих.

18-19 квітня відбувся візит до Японії Міністра з надзвичайних ситуацій України В.Балоги, в ході якого підписано міжурядову Угоду щодо співпраці з оперативного реагування при аваріях на атомних станціях. Український Міністр був прийнятий Прем'єр-міністром Японії Й.Нода, який відзначив, що 17 квітня в ході Пленарної сесії Палати Представників японського Парламенту ухвалено пам'ятну резолюцію з нагоди 20-ї річниці встановлення українсько-японських дипломатичних відносин.

30 серпня в Токіо відбулося засідання Японсько-української економічної ради, на якому були присутні японські політики та представники провідних компаній і банків: «Ніппон стіл», «Кобе стіл», «Мітсубісі», «Хітачі», «Тошіба», «Джапен Тобако», «Мізухо банк». Обговорювалися питання торгово-економічної співпраці, залучення японських інвестицій та економічна ситуація в Україні. Представники металургійних компаній «Ніп-

пон Стіл» і «Кобе Стіл» відзначили інтерес до співпраці з українськими партнерами у модернізації виробництва з використанням провідних японських технологій. Японський бізнес закликає розглянути інвестиційні можливості України та активізувати ділові контакти.

28 вересня в рамках участі в Сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку Міністр закордонних справ України К.Грищенко провів зустріч з японським колегою К.Гембою. Сторони обговорили стан розвитку двосторонніх відносин, зокрема, в контексті відзначення 20-ї річниці встановлення дипломатичних відносин. Високо оцінено співпрацю у сфері обміну досвідом з подолання наслідків аварій на атомних станціях та укладення у квітні 2012р. міжурядової Угоди про співпрацю з оперативного реагування у разі аварій на атомних станціях. Було висловлено зацікавленість української сторони у збільшенні обсягів японських інвестицій в економіку України.

11-14 жовтня в Токіо перебувала українська делегація на чолі з Головою Національного банку С.Арбузовим для участі у Щорічних зборах Міжнародного валютного фонду і Світового банку. До складу делегації входили також Міністр фінансів Ю.Колобов та Міністр економічного розвитку і торгівлі П.Порошенко, який зустрівся з Міністром економіки, торгівлі і промисловості Японії Ю.Едано. Сторони обговорили стан та перспективи розвитку торговельно-економічної співпраці, залучення японських інвестицій, кредитно-фінансове співробітництво і висловилися за найскоріше завершення підготовки до підписання Угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій.

31 жовтня 2012р. Прес-секретарем МЗС Японії було зроблено Заяву щодо висновку БДПЛ ОБСЄ та японських спостерігачів стосовно Парламентських виборів в Україні. Відзначено брак забезпечення рівних можливостей та прозорості, висловлено сподівання, що Уряд і Верховна Рада України дотримуватимуться демократичних принципів.

14 листопада в Токіо відбулося Четверте спільне засідання Координаційної Ради з економічного співробітництва з Японією при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та Комітету ділового співробітництва з Україною Японської федерації бізнесу. Українською стороною наголошено, що Японія є важливим торгово-економічним партнером України і провідним інвестором та кредитором, заявлено про завершення процедури погодження проекту Угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій і готовність до її підписання. Учасники Українсько-японського економічного форуму обговорили перспективи співпраці у галузях енергетики та мінеральних ресурсів, чорної металургії, нафтохімії та машинобудування, сільського господарства та харчової промисловості, модернізації транспортної інфраструктури і туризму. 15 листопада відбулася зустріч П.Порошенка з Першим заступником Міністра закордонних справ Японії К.Шимбою. Сторонами розглянуто питання двосторонньої торгово-економічної співпраці, досвід подолання наслідків надзвичайних ситуацій, зокрема аварій на атомних станціях. Японською стороною висловлено подяку Україні за підтримку у зв'язку з землетрусом та цунами 2011р., які спричинили людські жертви та аварію на атомній станції „Фукусіма-1“. Українською стороною відзначено внесок Японії у підготовку інфраструктури до „Євро-2012“ (новий термінал аеропорту „Бориспіль“ збудовано та обладнано за рахунок японських кредитів).

12 грудня у м.Осака відбувся представницький форум «Інвестиційний потенціал України», організований Мінекономрозвитку України за підтримки японської організації зовнішньої торгівлі «ДЖЕТРО», Федерації бізнесу та мерії Осаки. До української делегації входили представники центральних органів виконавчої влади, керівники Дніпропетровської, Донецької, Запорізької областей, АР Крим та бізнесу. У форумі взяли участь представники понад 40 японських компаній, Торгово-промислової палати Осаки та низки державних установ, яких ознайомлено з економічним, науково-технологічним, туристичним потенціалом України, інвестиційним кліматом, ходом реалізації економічних реформ. Обговорювався стан та перспективи українсько-японського співробітництва у рамках Кіотського протоколу, інвестиційна привабливість України у сферах енергоефективності, енергозбереження та відновлювальних джерел, питання державно-приватного партнерства. Відбулися презентації економічного потенціалу регіонів України та окремі зустрічі представників бізнесу двох країн. Японська сторона високо оцінила економічні перспективи нашої держави і висловила зацікавленість розвивати *торгово-економічну та інвестиційну співпрацю.*

Двостороння торгівля сьогодні демонструє стабільне зростання після значного падіння в період світової фінансово-економічної кризи 2008-2009рр. За підсумками 6 місяців 2012р. спостерігалось збільшення обсягів торгівлі в 2 рази у порівнянні з аналогічним періодом 2011р. - 918,1 млн.дол.США. При цьому негативне для України сальдо зросло на 7,5% (на 27,8 млн.дол.). Збільшення товарообігу відбулось за рахунок зростання українського експорту в 4,6 рази (на 205,27 млн.дол.) та японського імпорту на 55% (233,07 млн.дол.) до 656,81 млн.дол.США. Завдяки скасуванню Урядом України експортних квот та експортного мита на зернові культури наприкінці 2011р., японські компанії відновили поставки української кукурудзи до Японії та третіх країн [8].

Українсько-японська науково-технічна співпраця. 18 червня 2012р. Державне космічне агентство України відвідала японська делегація компанії NPO InterCos та Токійського університету з метою започаткування «Екологічного моніторингу районів Чорнобиля та Фукусіми з використанням мікросупутників». Для обговорення перспектив співпраці у науково-технічній сфері 8-12 липня відбувся візит в Україну японської делегації на чолі з Заступником міністра освіти, культури, спорту, науки і технологій. Проведено засідання за участю Першого заступника Голови Держінформнауки Б.Гриньова, Голови Державного фонду фундаментальних досліджень В.Кухара, представників наукових установ України. Делегація Японії відвідала Державне космічне агентство України, де відбулося взаємне ознайомлення зі структурою та діяльністю космічних служб двох країн. Сторони обговорили питання створення договірно-правової бази співпраці у космічній сфері. 11 липня від-

булася зустріч Голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України В.Семиноженка з японською делегацією. Найбільш перспективними напрямками співпраці сторони визначили фізику, матеріалознавство та науки про космос. Японській стороні запропоновано започаткувати проведення науково-практичних конференцій з трансферу технологій, комерціалізації науково-технічних розробок та вивчення досвіду Японії упровадження нових розробок.

У зв'язку з призначенням 26 грудня 2012р. нового Уряду Японії на чолі з Прем'єр-міністром Синдзо Абе, який у 2006-2007 рр. протягом року вже обіймав посаду Глави Уряду, *головним завданням української дипломатії у 2013р.* має стати налагодження та розвиток контактів з новою адміністрацією та міністрами Уряду країни. Важливим є активізація діалогу та обмін візитами на вищому та високому рівнях. При цьому слід відзначити відсутність візитів в Україну японських делегацій вищого рівня за всі роки незалежності нашої держави, проте можливість організації подібного візиту ближчим часом уявляється малоімовірною з огляду на складну економічну ситуацію в Японії та пріоритети її Уряду.

Співпраця України з Республікою Корея (РК) [13]. Україна розглядає РК як важливого торгово-економічного партнера, а Корея нашу державу – перспективним центром спрямування інвестицій у Центрально-Східній Європі. У 2012р. продовжувався активний українсько-корейський діалог на вищому та високому рівнях. 26-28 березня Президент України В.Янукович здійснив робочий візит до РК з метою участі у Сеульському Саміті з питань ядерної безпеки. Глава держави, якого супроводжував Міністр закордонних справ України К.Грищенко, взяв участь у засіданнях форуму, робочій зустрічі глав делегацій від імені Президента РК Лі Мйон Бака, провів двосторонні зустрічі з Головою КНР Ху Цзіньтао, Президентом Індонезії С.Юдхойоно, Генеральним Секретарем ООН Бан Кі Муном, Президентом США Б.Обамою, президентами Європейської Комісії Ж.Баррозу та Європейської Ради Г.ван Ромпеем.

28 березня Глава Української держави провів переговори з Президентом РК і Прем'єр-міністром Кім Хван Сіком, а також зустрічі з керівниками провідних південнокорейських компаній «Hyundai Corporation» та «Samsung Electronics». Під час переговорів було дано високу оцінку стану українсько-корейського політичного, економічного та гуманітарного співробітництва, відзначено близькість позицій з багатьох актуальних питань міжнародного порядку денного, підкреслено важливість подальшого поглиблення двосторонньої співпраці. Наголошено на обопільній зацікавленості сторін у активізації двостороннього політичного діалогу на найвищому рівні. Визначено пріоритетні напрямки співпраці, серед яких: енергетика, космос, транспорт, будівництво, сільське господарство, судно-, авіа- і машинобудування.

У 2012р. сторони продовжили роботу з реалізації домовленостей, досягнутих під час візиту Прем'єр-міністра РК в Україну у вересні 2011р., зокрема в галузях торгівлі, промисловості, сільського господарства, щодо корейських інвестицій у визначені сфери української економіки.

6 лютого у Сеулі відбувся 7-й раунд українсько-корейських політичних консультацій на рівні заступників міністрів закордонних справ. Відзначено необхідність активізації політичного діалогу на найвищому та високому рівнях, розглянуто стан та перспективи розвитку торговельно-економічного, інвестиційного, науково-технічного та культурно-гуманітарного співробітництва. Сторони констатували значний потенціал співпраці у таких сферах як енергетика, освоєння космічного простору, транспорт, сільське господарство, суднобудування, аеронавтика, машинобудування і будівництво. Розглянуто питання спрощення візового режиму для громадян України, які в'їжджають до РК. Обговорювались питання співробітництва в міжнародних організаціях. Констатовано збіг позицій країн практично з усіх актуальних міжнародних проблем, зокрема, зміни клімату, боротьби з тероризмом тощо. Глава української делегації відвідав компанії «Lotte International» та «Korea Gas Corporation»(KOGAS) з метою обговорення перспектив співпраці в сільському господарстві, енергетиці та видобутку корисних копалин, залучення корейських інвестицій у відповідні сектори економіки України.

Українсько-корейська торгово-економічна співпраця [8]. РК посідає друге місце серед торговельних партнерів України в регіоні Східної Азії після Китаю. Найвищого показника товарообіг сягнув у 2008р. – 2,672 млрд.дол.США. У 2009р. він скоротився понад удвічі внаслідок світової фінансово-економічної кризи - 1,13 млрд.дол., проте у 2010р. (1,284 млрд.дол.) і 2011р. (1,704 млрд.дол.) спостерігалось зростання. У 2012р. товарообіг склав 2,029 млрд.дол.США, що на 19,1% більше, ніж у 2011р. При цьому експорт склав 481,9 млн.дол.(збільшився на 3%), а імпорт – 1,547 млрд.дол.(зростання на 25,2%). Негативне сальдо становило 1,065 млрд.дол.США.

Головною товарною позицією українського експорту до РК у 2012р. були зернові, питома вага яких у загальному експорті зросла до 49,9% та склала 239,7 млн.дол.США. Друге місце посіла продукція з чорних металів – 29,7%(142,6 млн.дол.), третє – хімічна промисловість – 13,7%(66,7 млн.дол.). Мало місце збільшення обсягів корейського імпорту практично всіх основних товарних груп, серед яких: легкові автомобілі – 20,0% (311 млн.дол.США), вагони самохідні – 18,8% (292 млн.дол.), електротовари – 17,7% (274 млн.дол.).

На 1 липня 2012р. загальний обсяг корейських інвестицій становив 171,5 млн.дол.США (0,3% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку України), які надійшли у промисловість (92,2% - 158 млн.дол.), операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг, надання послуг (5,3% - 9 млн.дол.), а також у торгівлю і ремонт автомобільної та побутової техніки (2,5% - 3,60 млн.дол.США).

Важливим механізмом українсько-корейської торгово-економічної співпраці є відповідна Міжурядова комісія. 26 листопада у Києві відбулося її друге засідання, за результатами якого підписано спільний Протокол, що відобразив головні напрями розвитку практичної співпраці між двома країнами.

11 квітня 2012р. в РК відбулися чергові парламентські вибори, на яких перемогу здобула правляча права партія Сенурі отримавши 152 мандати з 300, хоча це на 13 депутатських крісел менше ніж на попередніх виборах у 2008р. Водночас опозиційна лівоцентристська Об'єднана демократична партія отримала 127 мандатів, що на 38 більше, ніж на попередніх виборах.

На Президентських виборах в країні, що відбулися 19 грудня 2012р., з незначним відривом перемогла представник партії Сенурі Пак Гин Хе, ставши першою жінкою – Президентом в сучасній історії Кореї. Під час урочистої церемонії інавгурації 25 лютого 2013р. під девізом „Відкриття нової ери надії та щастя” Пак Гин Хе висловила свої наміри „досягти економічного відродження, розквіту культури та щастя народу”. Головними механізмами досягнення цієї мети було визначено створення „креативної економіки” та „економічної демократизації” шляхом більш активного запровадження передових досягнень науки та новітніх технологій, насамперед інформаційних, у промисловість країни, а також „злиття культури з промисловістю” [7].

Таке переформатування владних структур та інноваційні наміри нового Президента країни вимагають від української дипломатії активізації контактів з новою адміністрацією Південної Кореї, а також разом із зовнішньо-економічними структурами і українським бізнесом - інтенсифікації торгово-економічної і науково-технічної співпраці. Важливим питанням є поновлення запрошення Президенту РК здійснити візит в Україну, враховуючи відсутність попередніх візитів корейських президентів в Україну за всі роки двосторонніх відносин, в той час, як президенти нашої держави тричі відвідували Корею.

Співробітництво України з країнами Південно-Східної Азії (ПСА). Найбільш характерною особливістю міжнародних процесів, що відбуваються сьогодні в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (АТР), у цілому, і Східній Азії, зокрема, є те, що домінуючою тенденцією тут є субрегіональна інтеграція, яка є більш динамічною та структурованою ніж загально регіональна. Свідченням цього є приклад Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) – найбільш широкої за проблематикою, розвинутої, чисельної за складом учасників, впливової субрегіональної організації [14]. Сукупний щорічний ВВП країн ПСА (понад 1,8 трлн.доларів) ставить об'єднання АСЕАН на дев'яту позицію серед найбільших економік світу і на третє місце в Азії (після Китаю і Японії).

На сьогодні АСЕАН² створено широку систему діалогових партнерств з провідними країнами світу, серед яких США, Китай, ЄС, Японія, Індія, Австралія, РК і Росія. Останнім часом Україна активно нарощує свої контакти з державами субрегіону маючи дипломатичні відносини з усіма країнами АСЕАН і посольства з розміщенням у столицях п'яти країнах-членах Асоціації.

Пріоритетними для України сферами співпраці з країнами «десятки» є: торгово-економічна, інвестиційна, секторальна взаємодія у взаємовигідних напрямках (енергетика, космос, авіабудування, суднобудування, транспорт, освіта та культура).

Не зважаючи на існуючий значний потенціал співпраці у деяких практичних галузях, можна констатувати, що поточний рівень економічного співробітництва між Україною і країнами ПСА не є задовільним. Про це свідчать досить скромні обсяги щорічного товарообігу (товари і послуги) з країнами АСЕАН. За даними Держстату України [8], у 2010р. він дорівнював – 2,22 млрд.дол.США, а в 2011 р. – 1,8 млрд.дол. Для порівняння, загальний товарообіг країн АСЕАН у 2010 р. з Китаєм – 232 млрд.дол., ЄС – 209 млрд.дол., Японією – 207 млрд.дол., США – 187 млрд.дол., з Росією – 9 млрд.дол. (15 млрд.дол.США. – у 2011р.). Не обнадійливим є і стан справ в інвестиційній сфері співпраці Україна-АСЕАН, оскільки наразі на офіційному веб-сайті Державної служби статистики України не зафіксовано будь яких значимих інвестицій.

З огляду на негативні наслідки світової фінансово-економічної кризи 2009р., значний вплив якої на ситуацію в Євро-Атлантичному регіоні спостерігався і у 2012р., Україна сьогодні має наполегливіше спрямовувати свої зусилля на активізацію співпраці з країнами Східної Азії, зокрема ПСА, шукати можливості виходу на їх перспективні ринки.

Варто також враховувати досвід країн пострадянського простору (Казахстан, Киргизстан, Узбекистан), які у різних формах активно розвивають відносини з країнами Східно-Азійського регіону, зокрема разом з РФ, у форматі Шанхайської організації співпраці (ШОС). 25 серпня 2012р. в Сочі під час зустрічі з Президентом РФ В.Путіним Президент України В.Янукович заявив про бажання України стати спостерігачем в ШОС „для того, щоб мати можливість брати участь у тих інтеграційних процесах, які в ній відбуваються”. Український керівник заявив, що Україна зацікавлена разом із Росією вийти на ринки Азійського регіону зі спільно виготовленою високотехнологічною продукцією і для цього хотіла б набути статусу спостерігача в ШОС [15].

Співпраця України з Сінгапуром. Найбільш економічно і соціально розвинутою країною ПСА є острівна держава-місто Сінгапур – представник групи “ASEAN-6” - „старих” членів Асоціації (до групи також входять Бруней, Індонезія, Малайзія, Таїланд і Філіппіни). Ця країна останнє десятиліття посідає перші місця у світі за широким списком показників економічного розвитку. Не зважаючи на малу територію, велику щільність населення, відсутність власних запасів води та інших природних ресурсів, залежність від імпорту енергоресурсів і продовольства ця країна має унікальні економічні і соціальні досягнення: чи не сприятливіший у світі інвестиційний клімат та середовище для ведення бізнесу, високий рівень соціального розвитку та добробуту, високоосвічене та працююче населення. За рейтингами „легкості ведення бізнесу” та ”конкурентоспроможності еко-

² Членами АСЕАН є десять країн Південно-Східної Азії: Бруней-Даруссалам, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни.

номіки” у 2011-2012рр. Сінгапур посів, відповідно, перше і друге місця у світі (Україна, відповідно, – 142 і 82), за „індексом економічної свободи” у 2012р. Сінгапур посів 2 місце у світі (Україна – 161).

Економіки двох країн мають високу ступінь взаємодоповнюваності. Значні простори родючих земель України, що можуть бути використані для сільського господарства та виробництва продуктів харчування, розвинене сільське господарство слугують потенціалом для перспективної взаємовигідної співпраці з Сінгапуром, враховуючи великі фінансові, технологічні та інноваційні можливості останнього. Для забезпечення ефективної реалізації зазначених можливостей необхідним є суттєве покращення інвестиційного клімату в Україні. Разом з тим, в умовах світової фінансово-економічної кризи, що триває, Сінгапур та інші «нові азійські тигри» ПСА зосереджуються на інвестиціях до країн свого субрегіону та більш широкого АТР, які на фоні кризових явищ в Євро-Атлантичному регіоні характеризуються високою економічною та політичною стабільністю.

Останні роки відзначаються певними успіхами розвитку українсько-сінгапурської співпраці. 27-29 березня 2011р. відбувся перший в історії відносин державний візит Президента України В.Януковича до цієї країни з метою ознайомлення державних чинників та широкого загалу підприємців Сінгапура з можливостями України щодо розвитку взаємовигідної співпраці з широкого спектру галузей промисловості та забезпечення залучення інвестицій до української економіки. Українська сторона зацікавлена в унікальному досвіді Сінгапура проведення в короткі терміни кардинальних економічних реформ та ефективної боротьби з корупцією. Корисним для України є досвід індустріалізації цієї країни та постіндустріального розвитку, що також відбулися у досить короткі строки і вивели її на рівень провідних постіндустріальних держав світу.

У 2012р. сторони продовжували опрацювання двосторонньої Угоди про вільну торгівлю (розпочато у 2007р.), укладення якої має забезпечити ще більш сприятливі умови для розвитку двосторонньої торгівлі. Завершення цього процесу та подальше укладення угод про вільну торгівлю з іншими провідними країнами ПСА створить умови для лібералізації торгових режимів для України на всьому субрегіональному просторі, а в перспективі і в більш широкому форматі АТР. Було продовжено роботу щодо започаткування представниками ділових кіл двох країн Українсько-Сінгапурської ділової ради відповідно до рекомендацій Спільного комюніке за підсумками візиту Президента України.

У квітні 2012р. сінгапурська сторона змінила формат свого дипломатичного представництва в Україні, - з Москви до Сінгапура було перенесено місце перебування Посла цієї країни в нашій державі. Упродовж року зусилля сторін спрямовувались на реалізацію домовленостей, досягнутих під час візиту Президента України до Сінгапура 2011р. Так, у жовтні 2012р. Держінвестпроектом України було проведено „роуд-шоу” в Сінгапурі, що сприяло поширенню інформації стосовно інвестиційних проектів нашої держави та перспективних сфер українсько-сінгапурського співробітництва.

Меморандум про взаєморозуміння щодо започаткування консультативного механізму між МЗС двох країн, підписаний у лютому 2013р., створив інституціональні засади для започаткування діалогу між представниками урядових структур та підприємницьких кіл з питань, що становлять взаємний інтерес.

Українсько-сінгапурська торгово-економічна та інвестиційна співпраця є пріоритетним напрямом відносин між двома державами. Водночас, сьогодні двостороння торгівля все ще характеризується незначними обсягами. У 2011р. український експорт товарів сягнув 218,2 млн.дол.США, імпорт – 43,6 млн.дол., позитивне сальдо – 174,6 млн.дол. Проте, у 2012р. експорт становив 155,5 млн.дол., імпорт – 823 млн.дол., негативне сальдо – 667,5 млн.дол.США. Існує значний незадіяний потенціал у плані розширення номенклатури двосторонньої торгівлі. Україна, переважно, експортує продукцію хімічної та металургійної промисловості, з Сінгапура надходила побутова техніка та напівфабрикати для харчової промисловості, за винятком 2012 р., коли у Сінгапурі було придбано обладнання для морського видобутку вуглеводнів (бурові платформи).

Загальному поліпшенню клімату двосторонньої торгівлі має сприяти Меморандум про авіасполучення укладений в листопаді 2011р. під час візиту Міністра закордонних справ України до Сінгапура, а також підписання відповідної Угоди, над остаточним погодженням якої фахівці сторін продовжували працювати у 2012р.[16].

Співробітництво України з Республікою Індонезія [17]. Індонезія є найбільшою країною ПСА та крупнішою мусульманською країною, посідаючи за кількістю населення (близько 250 млн.чол.) четверте місце у світі. Країна багата корисними копалинами, серед яких: нафта і газ, залізна руда, олово, боксити і алюміній, нікель та марганець, і займає четверте місце серед торговельних партнерів України в Східно-Азійському регіоні (після Китаю, РК та Японії) та перше - серед країн ПСА. Українсько-індонезійські торговельно-економічні відносини мають сталу тенденцію нарощування товарообігу. Економіка Індонезії є однією з найбільш динамічно зростаючих економік у АТР та, з огляду на тенденцію активного розвитку інфраструктури країни, відкриває перспективи для українських виробників, насамперед, металургійної та будівельної галузей, а також упровадження українських технологій машино-, авіа- та суднобудування.

26-28 березня 2012р. у ході роботи 2-го Саміту з питань ядерної безпеки в Сеулі відбулася зустріч Президентів двох країн В.Януковича і С.Юдхойоно, під час якої, зокрема, обговорювались питання співпраці у військово-технічній, оборонній та аерокосмічній сферах. Український лідер заявив, що Україна налаштована на посилення співпраці з Індонезією та розглядає її перспективним партнером у ПСА. Наголошувалося на важливості поглиблення співпраці та необхідності активізації роботи Міжурядової українсько-індонезійської комісії з економічного та технічного співробітництва, що сприятиме подальшому нарощуванню практичної взаємодії двох держав в усіх сферах взаємного інтересу.

Обсяг двосторонньої торгівлі товарами та послугами між Україною та Індонезією у 2011р. становив 1,076 млрд.дол.США (збільшився у порівнянні з 2010р. на 40,5%). При цьому експорт з України склав 544 млн.дол.(збільшився на 53%), імпорт склав 532 млн.дол.(збільшився на 29,8%). За січень-серпень 2012р., двосторонній товарообіг становить 637,95 млн.дол.США. Експорт відповідно до аналогічного періоду 2011р. зменшився на 13% і становив 348,7 млн.дол., імпорт збільшився на 13% та становив 289,2 млн.дол. Сальдо залишалося позитивним - 59,4 млн.дол. Основними статтями українського експорту є чорні метали (92%), добрива (4,8%); імпорту – пальмова і кокосова олія - 37,9%, руди і шлаки (21,8%), мінеральні ресурси, нафта і нафтопродукти (7,2%), продукти хімічної промисловості (3,7%), текстиль (1,4%) [8].

У 2010р. Індонезія інвестувала в економіку України 0,3 млн.дол.США. У 2011-2012рр. інвестицій з обох сторін не зареєстровано. Подальшій активізації торгово-економічної співпраці між Україною та Індонезією має сприяти проведення спільних бізнес-форумів, диверсифікація експорту та імпорту, налагодження сталих ділових зв'язків між торговельно-промисловими палатами двох країн, розбудова співробітництва у галузі морського транспорту та контейнерних перевезень в Західну, Центральну та Північну Європу через морські торговельні порти України, зокрема транзиту пальмової олії. Сторонами продовжується робота з узгодження термінів проведення Третього засідання Міжурядової українсько-індонезійської комісії з економічного та технічного співробітництва.

Хоча українсько-індонезійські контакти у 2012р. і не відрізнялись високою інтенсивністю, проте сторони висловлюють зацікавленість у їх розвитку та поглибленні, зокрема, політичного діалогу та всебічного практичного співробітництва. З огляду на великий економічний та людський потенціал, Індонезію слід розглядати одним з найбільш перспективних економічних партнерів України у ПСА. Очевидно, що потенційні можливості торговельно-економічного співробітництва між двома країнами сьогодні задіяні далеко не повною мірою. Це цілком усвідомлюють сьогодні обидві сторони, що є запорукою вирішення зазначеної проблеми у майбутньому. Досить перспективними сферами співпраці є: проектування, будівництво, модернізація та реконструкція промислових об'єктів (металургійних, енергетичних, видобувних, машинобудівних і нафтопереробних підприємств, нафто- та газопроводів, морських портів); авіаційна; дослідження космосу; військово-технічна; розвідка та видобування корисних копалин; торговельне судноплавство та суднобудування. Важливою передумовою ефективного нарощування практичної взаємодії між нашими державами в усіх сферах взаємного інтересу є активізація політичного діалогу на вищому та високому рівні, насамперед обмін візитами високих урядових чинників двох країн.

Співробітництво України з Королівством Таїланд [18]. Україна розглядає розвиток відносин з Таїландом в торговельно-економічній та інших сферах взаємного інтересу, як перспективний напрямок своєї зовнішньої політики в ПСА. Водночас, доводиться констатувати, що з 2004р. не відбувалось візитів та зустрічей на рівні глав держав, урядів та МЗС двох країн. Разом з тим, наша держава зі своїм економічним, аграрним, науково-технічним та військово-технічним потенціалом, географічним положенням, практичним досвідом співпраці з країнами Євро-азійського простору і розгалуженою транспортною інфраструктурою, зокрема, морськими портами, може стати важливим перспективним партнером Таїланду для виходу на ринки СНД та ЄС. Останні роки продемонстрували, що Україна і Таїланд мають значний потенціал для поглиблення співробітництва, річний товарообіг за останнє десятиліття мав тенденцію до зростання і коливався в межах 200-600 млн.дол.США. Тайський ринок є одним з найбільших в ПСА для українського експорту, зокрема, металургійної та військово-технічної продукції.

У 2012р. продовжувалась співпраця у військово-технічній галузі відповідно до контракту на 140 млн.дол.США, укладеному попереднього року щодо виробництва українським ВПК для таїландської армії 121-ї одиниці броньової техніки – бронетранспортерів „БТР 3-Е1”, що стало логічним продовженням успішної співпраці двох країн в цій галузі і дозволить на кілька років завантажити потужності підприємств ДК „Укроборонпром”. За оцінками експертів, зазначений контракт є третім за обсягами експорту української броньотехніки та увійшов у десятку найбільших контрактів в історії вітчизняного ВПК. У цьому контексті, 15 жовтня відбувся робочий візит в Україну Міністра оборони Таїланду С.Сукумпола, який провів переговори зі своїм українським колегою, а також був прийнятий Президентом України В.Януковичем, який, зокрема, наголосив, що Україна і Таїланд мають значний потенціал для розвитку двосторонніх відносин, який необхідно реалізовувати для налагодження конструктивної співпраці між країнами. «Початок цих відносин є досить оптимістичним, і я сподіваюся, що ми й надалі будемо їх розвивати», - сказав Глава Української держави. Він також висловив переконання, що візит в Україну Міністра оборони Таїланду сприятиме розвитку політичного діалогу між нашими країнами і передав запрошення Прем'єр-міністру цієї країни відвідати Україну з візитом [15].

29-31 січня 2013р. Таїланд з офіційним візитом відвідав Міністр оборони України П.Лебедев, який провів зустрічі і переговори з Міністром оборони і Головнокомандувачем Королівської Тайської Армії. Під час зустрічей з військово-політичним керівництвом Таїланду обговорювались перспективи співпраці в оборонній сфері та конкретні напрями її подальшого розвитку.

Упродовж року сторонами опрацьовувалась ідея проведення Першого засідання українсько-тайської Спільної комісії з співробітництва, що має стати ефективним механізмом координації подальшого розвитку двосторонніх відносин в найбільш перспективних сферах співпраці: торговельній, інвестиційній, науковій, будівельній, транспортній, туристичній, енергетичній, охорони здоров'я, космічній, авіа-, судно- та машинобудівельній. Сьогодні, двостороннє співробітництво в авіакосмічній та деяких інших галузях набуває конкретного

практичного наповнення. Представники провідних галузевих установ та організацій України і Таїланду підтримують робочі зв'язки з метою започаткування та реалізації конкретних перспективних проектів співпраці.

Співробітництво України з Соціалістичною Республікою В'єтнам (СРВ) [19]. СРВ має найбільш розвинуту та динамічну економіку серед країн групи „ASEAN-4”- так званих „нових” членів Асоціації. Водночас за рейтингами провідних економічних показників В'єтнам все ще суттєво відстає від розвинутих країн світу. Так, за рейтингом „індекс економічної свободи” у 2012р. ця країна посіла 136-е місце у світі, а за рейтингом „конкурентоспроможності економіки” – 75-е.

Головною політичною подією останнього часу в українсько-в'єтнамських відносинах став перший за останнє десятиліття державний візит до цієї країни Президента України В.Януковича 25-27 березня 2011р., а в жовтні того ж року відбувся візит в Україну Прем'єр-міністра В'єтнаму. В ході візитів, зокрема обговорювалися питання запровадження двосторонньої зони вільної торгівлі та прямого авіаційного сполучення між столицями двох країн. У 2012р. сторони доклали зусиль з метою реалізації попередньо досягнутих домовленостей між керівництвом двох держав. В цілому можна констатувати забезпечення конструктивного політичного діалогу і створення розгалуженої договірно-правової бази практичних відносин. Водночас ступень реалізації досягнутих домовленостей та сформульованих ідей і напрямків подальшої співпраці за підсумками року не є цілком достатнім.

Для практичного просування ідеї створення ЗВТ між Україною та СРВ, а в подальшому можливо і з об'єднанням ASEAN (в рамках якого, а також в окремих форматах “ASEAN+” подібна зона успішно функціонує) доцільно було б скористатися досвідом, набутим на сьогоднішній день Росією [20].

За роки незалежності українські підприємства зробили значний внесок у справу проектування і будівництва нових та реконструкції раніше збудованих ГЕС у В'єтнамі. В рамках засідання Українсько-в'єтнамської міжурядової комісії з торгово-економічного та науково-технічного співробітництва, що відбулося восени 2012р., було досягнуто попередньої домовленості щодо двосторонньої співпраці у торговельній, промисловій, гірничодобувній, енергетичній, медичній та фармацевтичній, сільськогосподарській, транспортній та інших галузях. Проведено консультації щодо створення спільної робочої консультативної групи експертів з вивчення перспектив укладання двосторонньої Угоди про вільну торгівлю. Досягнуто домовленості про сприяння участі українських підприємств та організацій в реалізації спільних проектів у В'єтнамі у галузі металургії, суднобудування та енергетики. При цьому українська сторона висловила готовність взяти участь у проекті будівництва в СРВ першої гідроакумулюючої електростанції.

У грудні 2012р. В'єтнам в особі свого Віце-прем'єр-міністра запропонував Україні розпочати офіційні переговори щодо зони вільної торгівлі вже у січні 2013р. Ця країна також зацікавлена у скорішому укладенні Угоди з Україною про взаємний захист інвестицій, поглибленні співпраці у сфері оборони, насамперед щодо модернізації військової техніки, зокрема літаків АН-26 в'єтнамських ВПС. Керівництво СРВ високо цінує кваліфікацію та досвід українських фахівців з будівництва АЕС і ГЕС. Наразі один з українських спеціалізованих проектних інститутів на замовлення в'єтнамської сторони працює над розробкою проектної документації зі спорудження першої атомної електростанції у В'єтнамі.

Перспективним і взаємовигідним уявляється процес відновлення та розвитку зв'язків України з групою „АСЕАН-4”, так званими «новими» членами Асоціації (**СРВ, Камбоджа, Лаос, М'янма**), з якими існували досить тісні політичні та економічні відносини у СРСР. Значний внесок у розвиток тих відносин здійснювала й Україна. Історичні досвід і пам'ять конструктивної співпраці у минулому служить тим позитивним фактором, який сприяє розвитку взаємодії на сучасному етапі, а також перенесенню цих позитивів на планування налагодження практичних відносин зі «старими» членами Асоціації („АСЕАН-6”), країнами більш економічно та соціально розвинутими.

У країнах „АСЕАН-4” сьогодні на ключових посадах в економіці, державному управлінні та наукових установах працює значна кількість випускників ВНЗ республік колишнього СРСР, серед яких значна доля належить Україні. Ці кадри маючи позитивне ставлення до нашої країни можуть відігравати конструктивну роль економічного та політичного лобі, ефективне використання якого є перспективним завданням для України. Досить обіцяючим є також завдання продовження та розширення практики залучення студентів з країн ПСА на навчання до урядових закладів нашої держави.

Список використаних джерел

1. Оганесян А. 2010 год. Россия смотрит на Восток ? // Международная жизнь. – 2011. – №1. – С.62-86.
2. Міжнародна сітка консалтингових компаній «Pricewaterhouse Coopers» (PwC) – www.pwc.com.
3. Салин П.Б. Перспективы российской политики в АТР // Россия в глобальной политике. – 2011. – № 4.
4. Шергін С.О. Країни Східної і Південно-Східної Азії в зовнішньополітичних пріоритетах України // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2003. – Випуск 8. – С.265-269.
5. Веб-сайт Посольства України в Китайській Народній Республіці – www.china.mfa.gov.ua/ua.
6. Веб-сайт Посольства КНР в Україні – www.ua.chineseembassy.org/.
7. Веб-сайт телевізійної компанії CNN – www.cnn.com.
8. Веб-сайт Державної служби статистики України – www.ukrstat.gov.ua.
9. Майко В.А. Китай: страна консолидировавшаяся ради общей цели // Дзеркало тижня. – № 41., 16 – 23 листопада 2012 р.

10. Пріоритетні питання політики України щодо країн Азії (Аналітична доповідь) // Національний інститут стратегічних досліджень. – 2011. – 46 с.
11. Веб-сайт Посольства України в Японії – www.japan.mfa.gov.ua/ua.
12. Веб-сайт Посольства Японії в Україні – www.ua.emb-japan.go.jp/ukr/.
13. Веб-сайт Посольства України в Республіці Корея – www.korea.mfa.gov.ua/ua
14. Кулінич М. „Інтереси України в Азіатсько-тихоокеанському регіоні” // Україна дипломатична. – № 7. – 2006. – С.386-406.
15. Веб-сайт Адміністрації Президента України – www.president.com.ua/ua.
16. Веб-сайт Посольства України в Сінгапурі – www.singapore.mfa.gov.ua/ua.
17. Веб-сайт Посольства України в Індонезії – www.indonesia.mfa.gov.ua/ua.
18. Веб-сайт Посольства України в Таїланді – www.thailand.mfa.gov.ua/ua.
19. Веб-сайт Посольства України у В'єтнамі – www.vietnam.mfa.gov.ua/ua.
20. Шергін С., Лоссовський І. „Росія в інтеграційних процесах в Азійсько-Тихоокеанському регіону: погляд з Києва та можливі перспективи України”// Україна дипломатична. - Випуск 13. – 2012. – С.527-564.